

hafva studerat deras språk, att undersöka den nordliga dialekten af Ostiakiska språket.

Alltså reste A. till Ob, den genom sammanflödet med Irtisch förstorade delen deraf, till Beresow, en stad vid utloppet af bifloden Soswa, flytande från vester, från Uralska bergen. Här dröjde han en längre tid och fortsatte sedan resan till Obdorsk vid flodens mynning. Det är väl långt i norr, vid polarcirkeln ungefär. Men till öppna Ishafvet har man derifrån ännu hela Ob viken, ungefär 10° i längd, nära dubbelt så lång väg som från Åbo till Torneå.

10 Skilnaden mellan de nordliga och sydliga Ostiakernas språk, den Obdorska dialekten och den Surgutska (och Irtischka) dialekten, som Castrén kallar dem, är enligt Hr A:s uppgift så stor, att de båda folken med möda förstå hvarandra.

I de språkprof, Hr A. meddelar, framstår i synnerhet, att verba activa böjas olika med afseende på objektet, om nemligen detta är singularis eller pluralis. – Det synes väl troligt, att denna skilda böjning skulle förekomma i alla dialekter. Men i Castréns Ostiakiska Grammatik finnes härom intet anmärkt. Också Hr A. nämner icke, huru härmed förhåller sig i de sydliga dialekterna.

20 Likheten med Finskan har man svårt att finna i de Ostiakiska språkljuden. Endast några räkneord visa tydlig slägtskap: 1 *it*, 2 *katten*, 3 *cholem*, 4 *njel*, 5 *vêt*, 6 *kôt*, 100 *sât*.

Hr A. har äfven begagnat en afliden Rysk prests Wologskijs samlingar, okunnig, som det synes, om den nya (Tyska) upplagan af Castrén'ska grammatiken och derom, att samma samlingar varit tillgängliga i S:t Petersburg för utgifvaren, Hr Schiefner.

Vid Obfloden bedrifves enligt A:s berättelse äfven Ostiakernas omvändelse och undervisande af Grekiska prester, som med sin flyttbara kyrka resa kring från ort till ort. Men deras bristande språkkännedom skall göra arbetet föga fruktbarande.

30 Hr A. skref från Sumarova på återvägen från Obdorsk och Beresow, i begrepp att fortsätta resan söderut till Tobolsk och derifrån begifva sig genom Wogulernas landamären, kompletterande studierna af deras språk, öfver Ural till Europa, der vesterom bergen Permiska språkets studium skulle afsluta hans forskningar. – Läsarene känna, att Hr Ahlqvist dermed icke dröjt, utan i innevarande månad kommit till S:t Petersburg och troligen, då detta läses, befinner sig på fäderneslandets jord. – Vi lyckönska fäderneslandet och honom till detta återseende. Man värjer sig icke lätt för känslan, att hvad som går bortom
40 Uralbergen, lemnar föga hopp qvar i hjertan, som slå vesterom denna verldsdelsgrens – om de också icke tillhöra något mera zefiriskt land än Finland.

J. V. S.

18 RESERVATION.

Litteraturblad n:o 6, juni 1857

50 Red. har vid införandet af meddelade och insända artiklar icke funnit något skäl att reservera sig i afseende å de resp. författarenas yttrade åsigter, äfven då dessa mer eller mindre afvikit från Red:s. Ty det har icke inträffat, att såbeskaffade meddelanden skulle angått bestående förhållanden i eget land och inneburit förslag till någon reform i dessa. Detta är dock fallet med åtskilliga satser i ofvan införda af Hr E. B.

meddelade artikel »Om beskattning af jord med särskildt afseende å Finland». Red. önskar nemligen icke genom sin tystnad anses hafva gillat dem.

Förf:s försökta bevisning för jordskattens egenskap, att nedtrycka produktionen, behöfver föga någon granskning. Att all beskattning gör produktionen dyrare, erkännes lätt utan allt bevis. Tullen t. ex. på bomull och råsocker höjer priset på bomullsgarn och toppsockret, hamnafgiften m. m. på voden gör denna dyrare, bagarens utskylder höja brödpriset, mantalspenningen höjer arbetslegan – det är allt en enkel sak. Skulle alltså jordbrukaren ingå utskylder betala, skulle han kunna använda ett motsvarande belopp till driftkapital, eller till lefnadskostnad eller till besparing, och i hvarje fall kunde han sälja jordbruksprodukterna billigare. Men om han i jordskattens ställe kommer att betala t. ex. en inkomstskatt till lika belopp, så kan möjligen skatten blifva jemnare fördelad, men produktionskostnaden måste nödvändigt stiga.

10

Vi anse oss visst icke kunna afgöra angående jordskattens lämplighet eller olämplighet. Men till försvagande af de citerade national-ekonomernas anförda skäl för densamma, har Förf. i vår tanke icke anført några bevis. Han vinner ett sken deraf, genom att betrakta grundskatten såsom *ny* pålagd afgift, och lemnar dervid helt och hållet å sida deras anförande, att denna uråldriga skatt redan såsom ränta på en staten tillhörande del af grundkapitalet är afräknad vid arf, köp o. s. v. En minskning i jordegarens grundkapital sker således, då ny skatt pålægges. Men det kapital, som motsvarar den uråldriga jordrån-
tan till kronan, har nuvarande jordegaren aldrig egt; och i flesta fall icke heller den första odlaren vid besittningstagandet utbetalt. Utgår skatten efter taxering, så är den egentligen en inkomstskatt.

20

Under bevisningens fortgång anför Förf., att skatten uppfordrar till ökad produktion, men denna af bristande afsättning hindras – ty »man äter i allmänhet icke mer, än till dess man blir mätt». I samma afdelning VII säges åter: befolkningen tillvexer i hastigare progression än produktionen, och lifsförnödenheterna »stiga i följd häraf allt mera i pris». Om då jordegaren icke producerar mera, är det klarligen icke i brist på afsättning. Högt pris på lifsförnödenheterna är i allmänhet hans rikedom; ty det är han, som mottager priset. Dessutom är förmågan att äta temligen obegränsad. Den säd, människan icke förmår förtära som bröd, ges åt boskapen och förtäres som viktualier, eller åt dragarena och ökar arbetsstyrkan, eller brygges derpå och distilleras och den förtäres som öl och brännvin o. s. v. – Äfven det åberopade förhållandet, att Finska bonden hellre köper ny jord, än han bättre uppodlar den gamla, skulle bevisa mot Förf., då deraf vore klart, att bonden hellre betalar ökad jordskatt, än förtjenar mera på den jord, han för mindre skatt redan eger¹.

30

40

Men hvad Red. egentligen velat reservera sig vid, är Förf:s förslag att kapitalisera grundskatten. Staten gör ingenting med ett sådant kapital. Ty erfarenheten lär, att alla industriella företag för statens räkning bära sig dåligt, åtminstone sämre än enskilda företag. Kommunikationsvägar göra härifrån intet undantag, då de beräknas för afkastning; och om här och der kanaler och jernvägar blifvit anlagda för statens

50

¹ Äfven upptagandet af landtmäteristatens aflöning m. m. bland uppbördskostnaden är oriktigt, emedan skiften icke ske blott för skattläggningen, utan äfvenför jordegarens eget gagn. Likaså sker kronouppbörd icke genast efter skörden, utan på nyåret, då redan spanmålspriset är temligen fixerad.

räkning, så har man äfven insett fördelen af att öfverlåta dem åt enskilda bolag, så snart tillfälle dertill erbjudit sig. Hvem känner dessutom icke, att i hvarje lands historia förhållanden inträda, då statsegendom måste uppoffras – oberäknadt de många exempel, som visa, att sådant skett i följd af lättsinnig förvaltning. När då det stora kapital, hvars ränta skulle ersätta skatten på jorden, så småningom eller mera brådstörtadt försvunnit, måste naturligtvis statens utgifter genom ny beskattning betäckas, denna må då erhålla hvilket namn och hvilket form som helst; och att i ett jordbrukande land jordegaren deraf får vidkännas sin dryga andel, lider intet tvifvel. Oss synes det derföre icke öfverensstämmande hvarken med en klok statshushållnings grundsatser eller med sann omtanke för jordegarenas bästa och jordbrukets förkofran i fäderneslandet, att yrka på den fasta jordskattens upphäfvande. Den är i närvarande stund ett onus, för hvilket hvarje jordegare erhållit valuta genom afdrag å priset (köpeskillingen, eller arfvärdet) för den jord, han innehar.

Mot Förf:s bevisning kan ännu tilläggas. Jordskattens borttagande skulle väl öka jordens kapitalvärde. Sker det utan lösen, så har den närvarande jordegaren visserligen kronoräntans belopp såsom årlig skänk och kan dermed öka sitt driftkapital. Men för hans efterträdare genom köp, medarfvingars utlösen o. s. v. är äfven denna fördel försvunnen. Ty denne får betala ett i proportion högre pris för jorden, och sagde belopp representerar dåmera blott räntan på den ökade köpeskillingen. Skall åter den närvarande jordegaren, såsom Förf. föreslår, lösa kronoräntan genom dess kapitalisering, så graveras hans jord fortfarande af ränta på detta kapital – med andra ord, han träder genast i samma förhållande, som en köpare, i händelse jordskatten enkelt skulle efterskänkas. Hans drifkapital vinner alltså genom operationen ingen tillväxt. Han tillöser sig blott den andel af jorden, som utgör kapitalet för kronoräntan, d. ä. betalar ett tillskott, till hvad han förut betalt för jorden; och den årliga kronoräntan, han har i behåll, utgör räntan på denna köpeskillning. Förf:s förslag haltar, såsom häraf synes, på alla sidor.

Härmed vilja vi icke hafva sagt, att icke jorden i landet mångenstädes är hårdt betungad. Ett förslag till jemmare fördelning af grundskatten, till jordens befriande från afgifterna till en del »kapptagare» och från *onera publica*, skjuts, landsvägabyggnad m. m. skulle, tro vi, funnit mera uppmärksamhet, än Förf:s förslag till kronoräntans aflösande, som hvar och en måste anse blott för ett fantasistykke. Det förtjenstfulla i Förf:s uppsats i öfrigt torde hvarje läsare utan vår erinran derom uppskatta.

J. V. S.

19 HERR PROFESSOR NYBLÆI YTTRANDEN OM FINLAND.

Litteraturblad n:o 6, juni 1857

50 Professor Nyblæus har låtit i Svenska Tidningen införa ett yttrande om sina erfarenheter under Herr Professorns besök i detta land, hufvudsakligen syftande att vederlägga några i de Svenska bladen upptagna sanningslösa berättelser angående tilldragelserna under Professorns och de Svenska gästernas från Upsala vistelse i Helsingfors vid senaste promotionshögtidligheter.